

EVROPSKÉ ÚČETNICTVÍ

Charakteristika předmětu

- **Harmonizace účetnictví**
- **Direktivy EU, Mezinárodní standardy účetního výkaznictví**

Požadavky na ukončení předmětu

- **50 % účast**
- **Prezentace (jedna povinná + další)**
- **Test (60% úspěšnost)**
- **Zkouška**
 - **Písemná, teoretická a praktická část (příklady)**

Literatura - základní

- **Hýblová, Sedláček, Valouch.**
Mezinárodní účetnictví. Skripta MU
Brno. 2004

Literatura - doplňující

- Krupová, Vašek, Černý. *IAS/IFRS*. VOX, a.s. Praha. 2005. ISBN 80-86324-44-3
- Šrámková, Janoušková. *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví, praktické aplikace*. Institut svazu účetních, Praha. 2004. ISBN 80-86716-09-0
- *Účetnictví II*. Učebnice systému certifikace účetních v ČR. Institut svazu účetních, a.s., Praha 2004. ISBN 80-86716-08-2
- *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS)* 2005. Svaz účetních Praha. 2006 (Český překlad IFRS)

www.stránky

- **www.iasb.org**
- **www.pwc.cz**
- **www.iasplus.com**
- **www.mfcr.cz**

Přednášky

- **Úvod do Evropského účetnictví, harmonizace účetnictví, direktivy EU.**
- **Mezinárodní standardy účetního výkaznictví – koncepční rámec.**
- **Sestavování účetní závěrky – IAS 1 – Sestavování a zveřejňování účetní závěrky.**
- **IAS 8 - Účetní pravidla, změny v účetních odhadech a chyby.**
- **IFRS 1 – první aplikace IFRS.**
- **IAS 7 – Výkaz cash flow.**
- **IAS 16 – Pozemky, budovy, zařízení.**
- **IAS 40 – Investice do nemovitostí.**
- **IAS 38 - Dlouhodobý nehmotný majetek .**
- **IAS 17 – Leasingy.**
- **IAS 36 - Snížení hodnoty aktiv.**
- **IAS 2 - Zásoby.**
- **IAS 37 - Rezervy , závazky**
- **Peníze, pohledávky, finanční majetek – IAS 32 – Finanční nástroje, zveřejňování a prezentace, IAS 39 – Finanční nástroje – účtování a oceňování.**
- **IAS 18 – Výnosy.**
- **Daně ze zisku, odložená daň – IAS 12.**
- **IAS 21 – Důsledky změn směnných kurzů cizích měn.**

Semináře

- Úvodní seminář- organizační záležitost- opakování základů účetnictví.
- Účetní závěrka v české účetní legislativě.
- Direktivy EU
- Sestavování účetní závěrky – IAS 1 – Sestavování a zveřejňování účetní závěrky, IAS 8 - Účetní pravidla, změny v účetních odhadech a chyby, IFRS 1 – první aplikace IFRS, IAS 7 – Výkaz cash flow.
- Dlouhodobý majetek – IAS 16 – Pozemky, budovy, zařízení, IAS 40 – Investice do nemovitostí.
- Dlouhodobý nehmotný majetek – IAS 38, Snížení hodnoty aktiv - IAS 36.
- Kontrolní test.
- Leasingy IAS 17.
- Zásoby – IAS 2, Závazky, rezervy – IAS 37.
- Peníze, pohledávky, finanční majetek .
- Náklady a výnosy – IAS 18 – Výnosy, Odložená daň – IAS 12.
- Postupy při přepočtu cizí měny – IAS 21 – Důsledky změn směnných kurzů cizích měn.
- IAS 20 – Účtování státních dotací a zveřejňování státní podpory; Výpůjční náklady – IAS 23.
- Opakování, závěrečný seminář.

ÚVOD DO HARMONIZACE ÚČETNICTVÍ KONCEPČNÍ RÁMEC IAS

Cíl účetnictví

- ZÍSKÁVÁNÍ, TŘÍDĚNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ INFORMACÍ
- 1) Soustava účetních záznamů (*zákon o účetnictví*)
- 2) Účetnictví je servisní činnost. Jeho funkcí je zajišťovat o ekonomické entitě kvantitativní informace primárně finanční povahy, které jsou užitečné pro rozhodování v oblasti ekonomiky (*Americký institut certifikovaných účetních ve formě standardu*)
- 3) Je vědou o sběru, záznamu, klasifikaci, sumarizaci, interpretaci finančních a jim obdobných dat takovým způsobem, aby mohla být činěna podnikatelská rozhodnutí. Je jazykem podnikatelské komunikace.
- 4) Účetnictví se zabývá kvantifikací ekonomických jevů v peněžním vyjádření s cílem shromažďovat, zaznamenávat, oceňovat a sdělovat výsledky minulých událostí a napomoci rozhodování
- (*3/4 Slovník účetních výrazů, vydaný Institutem účetních znalců Anglie a Walesu*)

Uživatelé účetních informací

- **!!MANAGEMENT PODNIKŮ!!**
- **INVESTOŘI NA KAPITÁLOVÉM TRHU**
- **OBCHODNÍ PARTNEŘI**
- **BANKY**
- **STÁT**

Rozdíly v národních úpravách

- Rozdíly z důvodů ekonomických, historických, politických, právních atd.
- Vymezení uživatelů (*souvisí s financováním*)
- anglosaské systémy -investoři, majitele akcií a držitelé dluhopisů
- evropské systémy - stát, banky, vedení

Regulace a harmonizace

- Regulace
- Regulace v ČR
- Co je harmonizace

Harmonizace

Mezinárodní regulace, sladění národních
úprav účetnictví, napomáhající k
zajištění vyšší srovnatelnosti účetních
závěrek. Nejde o sjednocení, o shodu,
pouze o sladění vnitřní logiky.

Směry harmonizace

- **EU – 4, 7, 8 direktiva + standardy od 1.1.2005 pro firmy kotované na burze**
(zákon 563/1991 Sb., v aktuálním znění, § 19, odst. 9 –“...účetní jednotky, které jsou obchodní společnosti a které jsou emitentem cenných papírů registrovaných na regulovaném trhu cenných papírů v členských státech EU, použijí pro účtování a sestavení účetní závěrky Mezinárodní účetní standardy...”“
- **Světová harmonizace IAS/IFRS & US GAAP** (Generally Accepted Accounting Principles, Mládek , R.: Světové účetnictví).

www.us-gaap.cz. www.a-is-a.cz)

Srovnání IFRS & ČÚP

	ČÚP	IFRS	Rozdíl (IFRS-ČÚP)
Aktiva celkem	217 577	274 143	+56 566
- stálá aktiva	195 720	254 443	+58 723
- oběžná aktiva	21 857	19 700	-2 157
Pasiva celkem	217 577	274 143	+56 566
- vlastní kapitál	139 215	157 580	+18 365
- dluhy	78 362	116 563	+38 201
Výsledek hospodaření	13 931	6 451	-7 480

Srovnání IFRS & ČÚP

Položka	ČÚP	IFRS	Rozdíl (IFRS-ČÚP)
Rentabilita celkového kapitálu (%)	8,55	2,43	-6,12
Rentabilita vlastního kapitálu (%)	10,02	4,09	-5,93
Rentabilita dlouhodobého kapitálu (%)	8,49	2,97	-5,52

MEZINÁRODNÍ ÚČETNÍ STANDARDY

- **Mezinárodní účetní standardy (International Accounting Standards = IAS) + Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (International Financial Reporting Standards = IFRS).**
 - **vydáváné Radou pro Mezinárodní účetní standardy (International Accounting Standards Board – IASB)**

IAS/IFRS obsahují:

- **Úvod a předmluva**
- **Koncepční rámec**
- **Standardy IAS/IFRS**
- **Interpretace SIC (Standards Interpretations Committee) /IFRIC (International Financial Reporting Interpretations Committee)**

ČLENĚNÍ STANDARDU

- **Cíl standardu a rozsah působnosti**
- **Definice pojmů**
- **Způsoby oceňování**
- **Kritéria pro rozpoznání (vykázání) položky v účetní závěrce**
- **Požadavky na zveřejnění**

KONCEPČNÍ RÁMEC

Koncepční rámec

- ⇒ **Základní předpoklady.**
- ⇒ **Kvalitativní vlastnosti účetní závěrky.**
- ⇒ **Základní položky účetní závěrky.**
- ⇒ **Podmínky zobrazení základních položek účetní závěrky.**
- ⇒ **Oceňování základních položek účetní závěrky.**
- ⇒ **Pojetí vlastního kapitálu a jeho zachování.**

Složky závěrky

- **Rozvaha**
- **Výkaz zisků a ztrát**
- **Výkaz změn ve finanční pozici (cash flow +doplňující údaje)**
- **Výkaz o změnách ve vlastním kapitálu.**

Uživatelé účetních informací

- **Zaměstnanci**
- **Poskytovatelé finančního kapitálu**
- **Dodavatelé**
- **Zákazníci**
- **Vláda**
- **Veřejnost**

Cíl účetní závěrky

**Poskytovat informace o finanční pozici, výkonnosti
a změnách ve finanční pozici podniku.**

Základní předpoklady

Akruální princip

Předpoklad trvání podniku

Kvalitativní charakteristiky

*rysy, které činí položky účetní závěrky užitečné
pro uživatele:*

SROZUMITELNOST

RELEVANCE

SPOLEHLIVOST

SROVNATELNOST

Základní položky účetní závěrky

Aktiva, dluhy, náklady, výnosy, zisk, vlastní kapitál.

Aktiva

Představují pro účetní jednotku budoucí ekonomický prospěch, mají schopnost přispět v budoucnu přímo nebo nepřímo k přírůstku finančních prostředků podniku, jsou výsledkem minulých transakcí, není důležité mít vlastnické právo k aktivu, ale mít pod kontrolou užitek, který aktivum přináší.

Podmínky zobrazení

jistota budoucího ekonomického užitku

spolehlivost jeho ocenění

Dluhy

Současná povinnost podniku, která vznikla jako důsledek minulých událostí a která naopak v budoucnu vyvolá odliv ekonomických užitků.

Podmínky zobrazení

dostatečná pravděpodobnost budoucího odlivu ekonomických prostředků
spolehlivost jeho ocenění

Vlastní kapitál

Zbytkový podíl na aktivech podniku po odečtení dluhů.

Zisk

Měřítko výkonnosti.

Výnosy

Zvýšení ekonomického užitku, které se projeví buď zvýšením aktiv nebo snížením dluhů, k němuž došlo v průběhu účetního období jiným způsobem než vkladem vlastníků.

Podmínky zobrazení

spolehlivost měření

dostatečný stupeň jistoty

$$\text{VÝNOSY} = \text{TRŽBY} + \text{PŘÍRŮSTKY}$$
$$(\text{INCOME} = \text{REVENUES} + \text{GAINS})$$

Náklady

Snížení ekonomického užitku, které se projeví buď snížením budoucí užitečnosti aktiv nebo nárůstem dluhů, k němuž došlo v průběhu účetního období jiným způsobem než odčerpáním vlastníky.

Podmínky zobrazení

spolehlivost měření

$$\text{NÁKLADY} = \text{NÁKLADY} + \text{ÚBYTKY}$$
$$(\text{EXPENSES} = \text{EXPENSES} + \text{LOSSES})$$

Oceňování prvků účetní závěrky

HISTORICKÉ NÁKLADY

BĚŽNÁ CENA

REALIZOVATELNÁ HODNOTA

SOUČASNÁ HODNOTA

Historické náklady

AKTIVA

Ocenění na úrovni peněz, nebo peněžních ekvivalentů nebo v přiměřené hodnotě, kterou by bylo potřeba vynaložit na jejich získání v době jejich pořízení.

ZÁVAZKY

Na úrovni příjmů, které by bylo možno získat směnou při postoupení závazků nebo na úrovni peněz, kterou bude třeba vynaložit na úhradu závazků z běžného podnikání.

Běžná cena

Aktiva

Na úrovni peněz nebo ekvivalentů, které by bylo nutno zaplatit, jestliže by se stejné nebo obdobné aktivum pořizovalo v současné době.

Závazky

V nediskontované částce peněz vynaložených k zaplacení v současné době.

Realizovatelná hodnota (vypořádací)

AKTIVA

Na úrovni peněz, které by bylo možno získat jejich prodejem při běžném vyřazení.

ZÁVAZKY

Ve vypořádacích hodnotách, v nediskontované úrovni peněz nebo ekvivalentů, které bude třeba zaplatit při úhradě závazků v běžném podnikání.

Současná hodnota

AKTIVA

Současná diskontovaná hodnota budoucích čistých přítoků peněz, které se očekávají, že je položka bude vytvářet v podnikání.

ZÁVAZKY

V současné diskontované hodnotě budoucích čistých odtoků peněz, které se očekávají, že budou nutné k vypořádání závazků v běžném podnikání.

Současná hodnota

$$SH = C / (1 + r)^n$$

Příklad

Podnik koupil 1.1. roku 1 majetek za 500. Majetek se bude splácet 3 roky, vždy k 31.12. V rovnoměrných splátkách v hodnotě 201 úrok 10%. Rozvrhněte úrok metodou efektivní úrokové míry:

Rok (k 31.12.)	Splátka	Úroková míra	Dluh na začátku období	Úrok	Snížení dluhu
1.	201	10%			
2.	201	10%			
3.	201	10%			

Pojetí a uchování kapitálu

STANOVUJE CÍL, KTERÝ MÁ BÝT DOSAŽEN PŘI VYJÁDŘENÍ ZISKU

- **Uchování finančního kapitálu:**
 - nominálně,
 - v jednotkách stálé kupní síly.
- **Uchování produkčního kapitálu.**